

ESMA YILMAZ'IN ARDINDAN

Aydınlık Gazetesi, 8 Eylül 2018

Yıldırım Koç

Akif Yılmaz'ın adını ve başarılı çalışmalarını yıllardır duyardım. Tanışmak 2015 yılında kısmet oldu. Sarımsaklı'da Çavdar Otel'deki bir haftalık toplantımıza geldiğinde hemen kaynaştık; Akif Yılmaz benim için hemen Akif Ağabey'e dönüştü. Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde onyıllar boyunca özverili bir çalışma sürdüren Akif Ağabey'i çok sevdim.

İLKOKULDA BAŞLAYAN AŞK

Akif Ağabey, Sarımsaklı'daki toplantıya eşi Esmâ Yenge ile birlikte gelmişti. Akif Ağabey yapıldır; Esmâ Yenge ise ufak tefekti. Ancak birbirlerinden hiç ayrılmıyorlardı. Meğer sevgileri çok eskilere gidermiş. Akif Ağabey ile Esmâ Yenge ilkokuldan arkadaşmış. Akif Ağabey daha ilkokuldayken Esmâ Yenge'ye göz koymuş. Esmâ Yenge'ye ilgi gösteren çocukları bir bahane bulup dövmüş. Akif Ağabey 17 yaşına kadar köyde çobanlık yapmış. 17 yaşındayken Esmâ Yenge ile evlenmiş ve hayatın bir sürü fırtınasını birlikte atlattılar.

Esmâ Yenge'yi kısa bir süre önce kaybettik. Esmâ Yenge, epeyce sıkıntılı bir hastalık sürecinde yanan bir mum gibi eridi ve başta Akif Ağabey ve çocukları olmak üzere onu seven çok sayıda insanı bırakıp gitti.

Akif Ağabey ile sözlü tarih çalışması yapacaktık. 1960'lı yılların sonları ve 1970'li yılların başlarında İstanbul Silahtarağa'yı çok iyi biliyordu. O yıllardan birçok ortak tanıdığımız vardı. O dönemde işçi sınıfı mücadelesinin merkezlerinden biri, Haliç'in çevresi ve özellikle Silahtarağa idi. Ancak kaçmaktan kovalamaya fırsat bulamayınca bir türlü bu projeyi gerçekleştiremedik. Akif Ağabey'in zengin mücadele geçmişinin özetini geçen yıl bu vakitler yazmıştım (Bir İşçi Önderinin Öyküsü: Akif Yılmaz; 21.8.2018; 15-16 Haziran ve Akif Yılmaz; 22.8.2018; Ekonomik Mücadeleden Siyasi Mücadeleye: Akif Yılmaz; 26.08.2018). Ancak Esmâ Yenge'nin bu mücadeledeki katkısı gündeme gelmemişti. Gecikmeli de olsa, o büyük katkıyı hatırlatmak ve anmak istiyorum.

ÖZVERİ VE DAYANMA GÜCÜ

Binbir türlü erkek var. Kadınlar ise daha karmaşık. Bu karmaşıklık içinde çeşitli sınıflandırmalar yapabilirsiniz. Esmâ Yenge, bu gruplandırmalardan birinin en iyi örneklerindedir.

Bazı kadınlar vardır, ön plandadır. Anadolu'da "Osmanlı kadın" dediniz mi, evi evirip çeviren, köyde ön planda olan biri anlaşılır.

Bazı kadınlar ise öne çıkmazlar, ancak özveri, bağlılık ve çalışkanlık timsalidir. Sevdiklerine sınırsız bir sevgiyle bağlıdır. Zorluklara dayanmada olağanüstü bir dirençleri vardır. Hiç şikayet etmezler; gelen sıkıntıları büyük bir sabır ve dayanıklılıkla aşarlar. Yardımseverdirler. Karşılık beklemeden verirler. Çalışkandır. Neredeyse, sevdikleri için yaşarlar, diyebilirsiniz.

Esmâ Yenge böyle biriydi.

Akif Ağabey, işçi mücadelesini siyasi mücadelesiyle bütünleştiren bir işçi önderidir. Başı beladan kurtulmadı. İşten atıldı. Sıkıntı yaşadılar. Cezaevine düştü. Yanılmıyorsam 12 Eylül sonrasında gözetilene alındığında Esmâ Yenge'nin tavrını anlatmıştı, gurur duyarak. Aşık Veysel'in 1960'lı yıllarda çıkan bir uzunçalarında "taş olsaydım yandım; toprak oldum dayandım" diye bir söz vardır. Esmâ Yenge bütün sıkıntılarda, toprak oldu, dayandı. 3 yıl önce Sarımsaklı'daki toplantıda da Akif Ağabey'in yanında sessiz sedasız oturduğunda, kocasının mücadelesindeki büyük katkısını hiç dile getirmedi; getirmezdi de.

Esmâ Yenge Marx'ı okumadı. Atatürk'ün nutkunu okuduğunu da sanmıyorum. Ancak onun sevdiği ve bağlandığı kocası bağımsız ve demokratik bir Türkiye ve sınıfsız ve sömürsüz bir dünya için mücadele ediyordu. Esmâ Yenge de, kocasına verdiği büyük destekle, o mücadeleye büyük katkılarda bulundu.

Nur içinde yatsın. Sevenlerinin başı sağolsun.

